

สรุปการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

f สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร www.parliament.go.th Pr_ParliamentTH

การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 6 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ

วันจันทร์ที่ 17 มีนาคม 2568 เวลา 09.00 นาฬิกา ณ ห้องประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชั้น 2 อาคารรัฐสภา นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา เป็นประธานการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 6 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ โดยมี นายมงคล สุระสัจจะ รองประธานรัฐสภา ผลัดเปลี่ยนทำหน้าที่ประธานการประชุม เมื่อครบองค์ประชุมแล้ว ประธานฯ ได้ดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

- (1) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม (ถ้ามี)
- (2) รับรองรายงานการประชุม (ไม่มี)
- (3) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว

- ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเสร็จแล้ว (รัฐสภาต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน นับแต่วันที่ประธานรัฐสภาให้บรรจุระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 132 ประกอบข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ข้อ 84 ซึ่งจะครบกำหนดวันที่ 2 พฤษภาคม 2568)

นายชลงาน ศรีแก้ว ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แถลงร่างพระราชบัญญัติฯ ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน จะครบกำหนดในวันที่ 2 พฤษภาคม 2568 ซึ่งขอให้รัฐสภาพิจารณาในวาระที่ 2 และ 3 หากพ้นวันที่ 2 พฤษภาคมไปแล้ว ไม่มีการพิจารณาในวาระที่ 2 และวาระที่ 3 ให้ถือว่าร่างที่รับหลักการไปเห็นชอบจากรัฐสภา สามารถนำทูลเกล้าเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป รายงานการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่นำเสนอโดย วิโรจน์ ลักขณาอดิศร และคณะ เป็นที่ร่างรัฐสภาได้ประชุมร่วมกัน ครั้งที่ 1 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง ในวันศุกร์ที่ 20 ธันวาคม 2567 ได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ในฉบับนี้และได้มอบให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอให้เป็นผู้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

ได้กำหนดให้แปรญัตติภายใน 15 วัน ไม่มีสมาชิกท่านใดได้เสนอคำแปรญัตติ ในการพิจารณาร่างพระราชประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้มีประสบการณ์ เกี่ยวกับร่างพระราชประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว จำนวน 14 คน และมีการประชุม จำนวน 3 ครั้ง และได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากหลายหน่วยงานเข้ามาร่วมชี้แจงแสดงความเห็นจากสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กระทรวงกลาโหม กรมพระธรรมนูญ ศาลทหาร และมีผู้เข้าร่วมประชุมจากสำนักงาน ป.ช. ที่ได้มาให้ข้อมูลมาชี้แจง ในการพิจารณาคณะกรรมการ ได้แก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 4 และกรรมการได้เพิ่มเติมขึ้นมาใหม่คือ มาตรา 5 ดังที่คณะกรรมการ ได้เสนอรายงานให้ประธานสภาเพื่อให้ประธานสภาและสภาแห่งนี้ได้ร่วมกันพิจารณาในวาระที่ 2 และวาระที่ 3 ต่อไป ผลการพิจารณา ดังนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	ไม่มีการแก้ไข
คำปรารภ	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 1	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 2	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 3 ยกเลิกมาตรา 96	ไม่มีการแก้ไข
มาตรา 4	มีการแก้ไข
มีกรรมการขอสงวนความเห็น	

กรรมการขอสงวนความเห็น อภิปรายแสดงความเห็นว่า หลักสิทธิมนุษยชน และความยุติธรรมต้องมีความเท่าเทียม ประชาชนผู้ทำความผิดในคดีเดียวกันต้องได้รับการพิจารณาในศาลเดียวกัน หากกองทัพนำคดีที่ทหารกระทำผิดไปพิจารณาเองนั้น จะมีการเอื้อผลประโยชน์ต่อกันหรือไม่ จึงควรแก้ไขมาตรา 4 ดังนี้ ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารในความผิดคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และบรรดาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่อยู่ในระหว่างการดำเนินคดีของอัยการทหารตามมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้โอนไปให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ดำเนินการในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยตัดคำทำให้โอนไปออกจากมาตรา 4 ซึ่งจะทำให้ไม่มีระบบสองมาตรฐานและความยุติธรรมเท่าเทียม เป็นการปรับปรุงกฎหมายในการพิจารณาคดี ให้สอดคล้องกับระบบยุติธรรมกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตซึ่งได้เน้นย้ำความเป็นอิสระของศาลยุติธรรม ในขณะที่พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มีความล้าสมัย ไม่ทันต่อการทุจริตที่เปลี่ยนแปลงไปมาก

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ หลักการของกฎหมาย ต้องมองเหตุผลในการพิจารณาร่างกฎหมายเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงควรยกเลิกการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นบุคคลที่อยู่ในอำนาจศาลทหาร จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อีกทั้งเห็นด้วยกับกรรมาธิการ เสียงข้างมาก แต่การทุจริตประพฤติมิชอบให้โอนไปยังอัยการสูงสุดพิจารณา พร้อมเสนอให้อธิบายเรื่อง เขตอำนาจให้ชัดเจนขึ้น และห่วงใยต่อบทเฉพาะกาลของร่างพระราชบัญญัตินี้ จะถือว่ามีการประวิงคดี ออกไป ทำให้เกิดความไม่เชื่อมั่น ต่อการตัดสินใจของศาลทหาร แต่สมาชิกฯ อีกบางส่วน อภิปราย ห่วงใยว่า กฎหมายฉบับนี้มีผลกระทบต่อกฎหมายอื่น ๆ อีกหลายฉบับ หัวใจของการแก้กฎหมาย คือ ความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมในศาลทหาร ซึ่งความยุติธรรมของทหารอาจจะ มีการเอื้อประโยชน์ต่อกัน จึงต้องการให้นำมาพิจารณาในศาลเดียวกับประชาชน เนื้อหาของมาตรา 4 ถูกแก้ไขตามมติของรัฐสภา ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดี บุคคล ซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารในความผิดคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และบรรดาคดีทุจริตและ ประพฤติมิชอบที่อยู่ในระหว่างการดำเนินคดีของอัยการทหารตามมาตรา 96 ของพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งบังคับใช้อยู่ก่อนวันที่ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ นี้ใช้บังคับ ให้อัยการ สูงสุดเป็นผู้ดำเนินการในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ

กรรมาธิการเสียงข้างน้อย ชี้แจงว่า ศาลยุติธรรมมีจุดยืนชัดเจนที่ให้พิจารณาคดีทุจริต ประพฤติมิชอบทุกประเภทในศาลคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ เพื่อต้องการให้การพิจารณาคดี ดังกล่าวบรรลุการค้นหาคำความจริงด้วยระบบไต่สวน แสวงหา รวบรวมให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริง พยาน อย่างครบถ้วน รอบด้าน ซึ่งจะส่งผลให้การพิจารณาพิพากษาคดีมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว เสมอภาค เป็นธรรม สอดคล้องกับหลักการสากลที่ยอมรับร่วมกันให้บุคคลทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมาย ศาล เดียวกัน ภายใต้ข้อหาอย่างเดียวกัน คือ หากพลเรือนทำผิดต้องขึ้นศาลพลเรือนที่เป็นกลางที่เป็นหลักความเสมอ ภาคของกฎหมายและอิสระของตุลาการ ที่นานาอารยประเทศยอมรับ เมื่อรัฐสภารับหลักการย่อมมี เจตนาธรรมชัดแจ้งให้กรรมาธิการพิจารณาให้การดำเนินคดีทุจริตประพฤติมิชอบที่อยู่ในเขตอำนาจ ศาลทหาร อยู่ในอำนาจของศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือศาลพลเรือน กรณีที่กรรมาธิการ เสียงข้างมาก ไม่ทำให้เกิดความชัดเจนเพื่อให้ศาลคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบมีอำนาจพิจารณา คดีทุจริตผู้ถูกกล่าวหาในเขตอำนาจศาลทหาร ช่วงเปลี่ยนผ่าน ทำให้ร่างกฎหมายไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะกฎหมายที่ใช้บังคับไม่ได้อยู่ในทิศทางของการเปลี่ยนแปลงเขตอำนาจศาล หากบัญญัติให้ชัดเจน เหมือนกับพระราชบัญญัติอุ้มหาย มาตรา 34 ที่ให้ศาลอาญาทุจริตประพฤติมิชอบมีเขตอำนาจเหนือคดี ความผิดทั้งหลาย ย่อมทำให้กฎหมายที่ต้องการเปลี่ยนแปลงนั้นชัดเจนและสร้างเจตจำนงร่วมกันว่า ต้องการให้กฎหมายเป็นไปทิศทางใด

กรรมการเสียงข้างมาก ชี้แจงว่า การแก้ไขกฎหมายเพื่อแก้ไขเขตอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ ต้องคำนึงถึงรัฐธรรมนูญ มาตรา 199 และพระธรรมนูญศาลทหาร อย่างไรก็ตามในการพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบนั้น มีบทกำหนดให้ศาลทหารนำไปปฏิบัติ ดังนั้นวิธีการพิจารณาคดีทุจริตประพฤติมิชอบ ที่ออกตามพระราชบัญญัติที่แก้ไขนั้นเป็นการดำเนินการก่อนชั้นศาล ที่รับรองเขตอำนาจศาลทหาร ดังนั้น มาตรา 4 ที่แก้ไขให้โอนอำนาจศาลทหารที่ทหารกระทำ ความผิดตามคดีทุจริตประพฤติมิชอบไปยังศาลพลเรือน ภายหลังจากยกเลิกมาตรา 3 ซึ่งยกเลิกมาตรา 96 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งการแก้ไขของกรรมการเสียงข้างมาก เป็นการกำหนดก่อนชั้นศาลไม่ใช่ชั้นตอนในชั้นศาล ซึ่งชั้นตอนในชั้นศาลจะเป็นไปตามเขตอำนาจและวิธีพิจารณาคดีตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา 199 กำหนดรวมถึงพระธรรมนูญศาลทหารกำหนด กรณีที่กรรมการเสียงข้างมากให้ชะลอตัดอำนาจศาลทหารที่พิจารณาคดีที่ทหารทำผิดไว้ก่อน เป็นเรื่องถูกต้อง เพราะการแก้ไขดังกล่าวต้องโยงกับการแก้ไขกฎหมายอื่น

ทั้งนี้ กรรมการได้ตระหนักถึงวัตถุประสงค์เพื่อให้มีมาตรฐานเดียวกันและได้เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล เพื่อให้การดำเนินคดีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มาตรา 4 ความประพฤติมิชอบให้นำกระบวนการต่าง ๆ มาใช้ในศาลทหารด้วย สำหรับการดำเนินการ ให้เป็นไปตามความมุ่งหมาย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกจำนวน 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2559 ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า การมุ่งตามความประสงค์ของสมาชิกวุฒิสภาอย่างแท้จริงนั้น ควรที่จะแก้ไขบทกฎหมายเฉพาะว่าด้วยเขตอำนาจศาล ซึ่งสามารถกำหนดให้คดีอยู่ในอำนาจศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีเหตุผลคือการกำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับอำนาจศาลในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับคดี มีการกำหนดการโอนคดีอย่างรอบคอบ โดยพิจารณาเนื้อหาที่จะกำหนดให้มีการโอนคดี นอกจากนี้ ยังมีคดีที่อยู่ใน ป.ช.แล้วยังมีคดีตามกฎหมายอื่นอีก ดังนั้น การแก้ไขต้องเป็นการเฉพาะว่าด้วยเขตอำนาจศาลที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ระเบียบที่ยังไม่ได้แก้ไขบทบัญญัติว่าด้วยอำนาจศาล ความจำเป็นคือจะต้องกำหนดบทเฉพาะกาลเพื่อให้อัยการสูงสุดมีฐานะเป็นอัยการทหาร ทำหน้าที่ฟ้องและดำเนินคดีในศาลทหาร ซึ่งอัยการสูงสุดสามารถมอบหมายให้ศาลทหารสามารถดำเนินคดีแทนได้ รวมทั้งการคานอำนาจในศาลทหาร อย่างไรก็ตาม รายละเอียดได้บรรจุไว้ในข้อสังเกตเพื่อส่งให้คณะรัฐมนตรีให้ดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

นายชลงาน ศรีแก้ว ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตอบชี้แจงเหตุผลที่แก้ไขมาตรา 4 ว่ามี 2 ประการคือ 1. รัฐสภารับหลักการ โดยขอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา 4 ให้ศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารในความผิดคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และบรรดาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่อยู่ใน

ระหว่างการดำเนินคดีของอัยการทหารตามมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับให้โอนไปให้อัยการสูงสุด เป็นผู้ดำเนินการในศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ และ 2. การแก้ไขคือ พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. 2498 ในประเด็นของคดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร อาทิ กรณีที่ทหารทำร่วมกับพลเรือน คดีที่อยู่ในอำนาจศาลพลเรือน คดีเด็กเยาวชน และคดีที่ศาลทหารเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจศาลทหาร จึงควรเพิ่มคดีอาญาทุจริตประพฤติมิชอบเข้าไปก็จะสามารถนำเอาคดีทุจริตของทหารมาพิจารณาในศาลเดียวกับพลเรือนได้

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้มีการแก้ไขด้วยคะแนน 456 เสียง และที่ประชุมมีมติเห็นด้วยกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ขอสงวนความเห็น ด้วยคะแนน 167 เสียง

มาตรา 5

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนใหม่

สมาชิกฯ อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ อาทิ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนแปลงในมาตรา 4 ซึ่งมีส่วนในการยกเลิกคดีและบุคคลที่ถูกกล่าวหาอำนาจของศาลทหารที่อยู่ในอำนาจของศาลทหารให้กลับมาสู่ระบบปกติ สำหรับอัยการสูงสุดที่ทำหน้าที่ในการดำเนินคดีในศาลอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบ ดังนั้น ถ้าเป็นเรื่องของทหารโดยเฉพาะเห็นว่าทหารควรมีอำนาจสูงสุดในการพิจารณาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเกิดภัยพิบัติ การเกิดศึกสงคราม แต่กรณีที่เกิดการทุจริตก็เห็นควรให้เป็นศาลอาญา หากไม่ผ่านกฎหมายฉบับนี้จะเป็นการเสียโอกาสอย่างยิ่งที่ทำให้ระบบพลเรือนกลับคืนมา มาตรา 5 คือให้ประธานกรรมการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ และต่างกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือไม่

กรรมการสิทธิมนุษยชนฯ ตอบชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใช้บังคับประกอบรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2 ซึ่งในเนื้อหาในบทเฉพาะกาลของมาตรา 4 ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการโอนคดี ดังนั้นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องกำหนดผู้รักษาการไว้ในเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงจะได้บัญญัติเป็นกฎหมายต่อไป

นายชลน่าน ศรีแก้ว ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตอบชี้แจงว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีมาตรา 4 ในการโอนคดี จึงต้องมีการกำหนดผู้รักษาการเพื่อประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ จึงจะมีผู้รับผิดชอบ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้ผ่านกลไกสภา แต่นำเสนอโดย สมาชิกฯ ที่ผ่านมาตรา 77 มาแล้ว เมื่อบรรจุเข้าสู่วาระการประชุมก็พิจารณาแล้ว มีการรับหลักการ จึงมีข้อบกพร่องอยู่มาก ดังนั้น สมาชิกฯ จึงต้องช่วยกันพิจารณา

ที่ประชุมมีมติไม่เห็นด้วยกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนใหม่ด้วยคะแนน 280 เสียง

จากนั้น ที่ประชุมมีมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ด้วยคะแนน 415 เสียง จึงถือว่าประชุมแห่งนี้ไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ฉบับดังกล่าว เนื่องจากคะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ทำให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นอันตกไป ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นร่างที่นายวิโรจน์ ลักษณะดิสร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ พรรคประชาชน เป็นผู้เสนอ

เรื่องด่วน

1. **ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้รัฐสภามีมติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 210 วรรคหนึ่ง (2) (นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ เป็นผู้เสนอ)** (ค้างมาจากการประชุมร่วมกันของรัฐสภา ครั้งที่ 4 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568)

2. **ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้รัฐสภามีมติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 210 วรรคหนึ่ง (2) (นายวิสุทธิ ไชยณรงค์ เป็นผู้เสนอ)**

ที่ประชุมมีมติให้นำญัตติทำนองเดียวกันมาพิจารณาพร้อมกันตามข้อบังคับฯ ข้อ 33 จำนวน 1 ฉบับ คือ ญัตติด่วน เรื่อง ขอให้รัฐสภามีมติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 210 วรรคหนึ่ง (2) โดยนายวิสุทธิ ไชยณรงค์ เป็นผู้เสนอ

นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะสมาชิกรัฐสภา แกลงญัตติด่วนเรื่อง ขอให้รัฐสภามีมติขอให้ ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 210 วรรคหนึ่ง (2) ว่า ตามที่นายพิริชฐ์ วัชรสินธุ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ต่อรัฐสภา โดยมีหลักการเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 256 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพิ่มเติมหมวด 15/1 การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และนายวิสุทธิ ไชยณรงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เข้าชื่อเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติมอันมีหลักการทำนองเดียวกัน ซึ่งประธานรัฐสภาได้มีคำสั่งให้บรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับเข้าสู่ที่ประชุมของรัฐสภา และจะมีการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับในวาระแรกในวันที่ 13 และ 14 กุมภาพันธ์ 2568 นั้น ในฐานะสมาชิกรัฐสภาเห็นว่า ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีหลักการดังกล่าวได้เคยมีการเสนอต่อรัฐสภาแล้ว โดยนายชูศักดิ์ ศิรินิล กับคณะเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2567 ซึ่งประธานรัฐสภาได้พิจารณาแล้วสั่งไม่บรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับนั้น โดยเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมีหลักการเพิ่มเติมหมวด 15/1 การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ย่อมเป็นการยกเลิกรัฐธรรมนูญมิใช่

ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 5/2564 คำวินิจฉัยดังกล่าวมีผลผูกพันรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 211 วรรคสี่ ประกอบกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่จะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภา ตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ข้อ 119 ต้องเป็นร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นรายมาตรา ประธานรัฐสภาจึงไม่สามารถบรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาได้ ดังนั้น เมื่อร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับที่จะมีการพิจารณาของรัฐสภาในวันที่ 13 - 14 กุมภาพันธ์ 2568 มีหลักการเหมือนกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมฉบับก่อนที่ประธานรัฐสภาไม่บรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ประธานรัฐสภาจึงไม่สามารถบรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับนี้เข้าระเบียบวาระการประชุมรัฐสภาได้เช่นกัน เมื่อประธานรัฐสภาได้บรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับเข้าสู่การประชุมของรัฐสภา จึงมีปัญหาว່ารรัฐสภามีอำนาจที่จะพิจารณาและลงมติในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับดังกล่าวได้หรือไม่ ข้อสำคัญอีกประการหนึ่ง เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ 4/2564 ซึ่งมีสาระสำคัญและเหตุผลโดยสรุปว่า การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ด้วยวิธีการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมให้มีหมวด 15/1 ย่อมมีผลเป็นการยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อันเป็นการแก้ไขหลักการสำคัญที่ผู้มีอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญดั้งเดิมต้องการปกป้องคุ้มครองไว้ หากรัฐสภาต้องการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องจัดให้ประชาชนผู้ทรงอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญออกเสียงประชามติเสียก่อนว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ ถ้าผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบด้วย จึงดำเนินการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต่อไป เมื่อเสร็จแล้วต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าเห็นชอบหรือไม่กับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อีกครั้ง ซึ่งเป็นการให้ประชาชนพิจารณาเนื้อหาของร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แล้วจึงนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว จึงนำประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป อันเป็นกระบวนการจัดทำรัฐธรรมนูญตามครรลองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเหตุผลดังกล่าววินิจฉัยข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า รัฐสภามีหน้าที่และอำนาจจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้ โดยต้องให้ประชาชนผู้มีอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญได้ลงประชามติเสียก่อนว่าประชาชนประสงค์จะให้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ และเมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จแล้วต้องให้ประชาชนลงประชามติเห็นชอบหรือไม่กับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่อีกครั้ง ด้วยเหตุผลของคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 4/2564 ประกอบกับกรณีที่ประธานรัฐสภาได้เคยสั่งไม่บรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีหลักการข้างต้นมาแล้ว ทำให้สมาชิกรัฐสภาบางส่วนเห็นว่าการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของรัฐสภานั้น ต้องมีการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ 3 ครั้ง กล่าวคือ ก่อนที่จะมีการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อรัฐสภา ต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติเสียก่อนหนึ่งครั้ง หากประชามติเห็นชอบด้วยกับการให้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่จึงดำเนินการเสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมต่อรัฐสภาและเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว

จึงไปดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ อันเป็นการออกเสียงประชามติครั้งที่สอง และหากผลการออกเสียงประชามติเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม จึงเข้าสู่กระบวนการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ตามหมวด 15/1 ตามร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม นั้น และเมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่แล้วเสร็จ จึงไปดำเนินการให้มีการออกเสียงประชามติว่าประชาชนเห็นชอบด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ หากเสียงประชามติเห็นชอบ จึงเข้าสู่ขั้นตอนการนำขึ้นทูลเกล้าฯ และประกาศใช้เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป ดังนั้น การที่ประธานรัฐสภาได้บรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับโดยที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติในครั้งแรกเสียก่อนว่าประชาชนประสงค์จะให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ จึงไม่สอดคล้องกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 4/2564 รัฐสภาจึงไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาและลงมติในร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวต่อไปได้ ขณะที่สมาชิกสภาอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งรวมถึงผู้ที่เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเห็นว่า ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 4/2564 ประกอบกับคำวินิจฉัยส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากเห็นว่า การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่นั้นต้องดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติเพียง 2 ครั้ง กล่าวคือ ภายหลังจากที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว ต้องจัดให้มีการออกเสียงประชามติเสียก่อน โดยสอบถามประชาชนในสองประเด็นว่าเห็นชอบที่จะให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ หากเสียงประชามติข้อแรกเห็นชอบก็สอบถามประชาชนในข้อต่อไปว่า เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ ซึ่งการจัดทำประชามติดังกล่าวก็ถือว่าดำเนินการก่อนจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เช่นกัน และเมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จแล้ว จึงไปดำเนินการออกเสียงประชามติอีกครั้งว่า ประชาชนเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวก็สอดคล้องและเป็นไปตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 4/2564 แล้ว ด้วยเหตุผลข้างต้น กรณีนี้จึงมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาว่าจะสามารถดำเนินการพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับต่อไปได้หรือไม่ อันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วภายหลังจากที่ประธานรัฐสภาได้มีการบรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับเข้าสู่ที่ประชุมรัฐสภาเพราะหากรัฐสภาได้มีการพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมไปทั้งที่ไม่มีอำนาจก็จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณาและลงมติของรัฐสภา อันจะเกิดผลเสียหายต้องบประมาณและส่งผลกระทบต่อความชอบด้วยรัฐธรรมนูญและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ แต่หากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่ารัฐสภามีหน้าที่และอำนาจในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมตามที่ประธานรัฐสภาได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมของรัฐสภาต่อไปได้ และดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติ 2 ครั้ง ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 4/2564 ก็จะทำให้การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของรัฐสภาให้เป็นไปโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่อไป

นายวิสุทธิ ไชยณรงค์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย ในฐานะสมาชิก
รัฐสภา แถลงญัตติด่วน เรื่อง ขอให้รัฐสภามีมติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับ
หน้าที่และอำนาจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 210 วรรคหนึ่ง (2)
ว่าในฐานะสมาชิกรัฐสภา เล็งเห็นว่าภายหลังเมื่อประธานรัฐสภาได้บรรจุร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
ทั้งสองฉบับเข้าสู่ที่ประชุมรัฐสภาเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 ปรากฏว่าได้เกิดความขัดแย้งและ
ความเห็นที่แตกต่างกันของสมาชิกรัฐสภาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภา โดยฝ่ายหนึ่งเห็นว่า
รัฐสภาไม่มีหน้าที่และอำนาจที่จะพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมทั้งสองฉบับได้
เนื่องจากยังไม่ได้จัดให้มีการออกเสียงประชามติ ว่าประชาชนประสงค์ที่จะให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญ
ฉบับใหม่หรือไม่เสียก่อนตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 4/2564 จึงได้แสดงออกด้วยการประกาศ
ไม่เข้าร่วมประชุมและมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นสนับสนุนความเห็นของฝ่ายตนอย่างกว้างขวาง
สมาชิกรัฐสภาอีกส่วนหนึ่งเห็นว่ารัฐสภามีหน้าที่และอำนาจที่จะพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมทั้งสองฉบับได้ โดยเห็นว่าการพิจารณาและลงมติในขั้นนี้เพียงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเพื่อให้มี
หลักเกณฑ์ในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยเพิ่มเติมหมวด 15/1 การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่
เท่านั้น ภายหลังเมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมแล้ว จึงไปดำเนินการจัดให้มี
การออกเสียงประชามติว่าประชาชนประสงค์ที่จะให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ โดยทำ
พร้อมกับประชามติว่าประชาชนเห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ซึ่งถือว่าเป็นการจัดทำ
ประชามติก่อนการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เช่นกัน ซึ่งฝ่ายนี้เห็นว่าเป็นการสอดคล้องและเป็นไป
ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 4/2564 เช่นกันเมื่อกรณีสมาชิกรัฐสภาที่มีความเห็นขัดแย้ง
อันเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภา ในการที่จะพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติม
ข้างต้น จึงทำให้รัฐสภาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามหน้าที่และอำนาจที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ได้
ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการทำหน้าที่ของรัฐสภา จึงถือว่าเป็นกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และ
อำนาจของรัฐสภาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในปัญหา
ดังกล่าว ดังนั้น จึงขอเสนอญัตติด่วนตามข้อบังคับการประชุมรัฐสภา พ.ศ. 2563 ข้อ 31 เพื่อให้รัฐสภา
ได้มีมติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาว่า "รัฐสภา
จะพิจารณาและลงมติร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีบทบัญญัติให้จัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่โดยยังไม่มี
ผลการออกเสียงประชามติว่าประชาชนประสงค์จะให้มีการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ได้หรือไม่" ทั้งนี้
ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 210 วรรคหนึ่ง (2) ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 252 มาตรา 7 (2) มาตรา 41 วรรคสอง (4)
และมาตรา 44

สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกต ในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ญัตติดังกล่าวมีประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ 1. คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเมื่อปี 2564 ชัดเจนแล้วคือทำประชามติเพียง 2 ครั้ง และหากรัฐสภาต้องการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องทำประชามติถามประชาชนก่อน ซึ่งการจะดูว่าอะไรที่เป็นความต้องการของประชาชนหรือไม่ ต้องผ่านการพิจารณาในวาระ 3 ก่อน นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการศาลรัฐธรรมนูญยังออกอินโฟกราฟิกมาด้วยว่า รัฐสภามีอำนาจในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้ หากย้อนกลับไปดูประสบการณ์ในอดีต เราจะใช้เวลาในการยื่นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย จำนวน 40 วัน ซึ่งหากให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไม่รับก็ใช้เวลาเพียง 20 วัน ซึ่งก็ไม่ทันในสมัยประชุมนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนการถ่วงดุลอำนาจของสถาบันการเมือง นอกจากนี้ การแก้ไขรัฐธรรมนูญมีสมาชิกบางส่วนไม่ได้สนใจหรือมีข้อกังวลด้านข้อกฎหมาย แต่ไม่ยอมแก้ไขรัฐธรรมนูญ จึงพยายามค้นหาข้อกังวลทางกฎหมายเพื่อส่งศาลรัฐธรรมนูญ หวังชะลอการจัดทำรัฐธรรมนูญเพื่อให้ปัญหาทางเทคนิคทำให้ประชาชนลืมประเด็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ สิ่งที่ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดทำรัฐธรรมนูญไม่ใช่ข้อกังวลทางการกฎหมาย แต่คือเจตจำนงของรัฐบาลที่ต้องการส่งศาลรัฐธรรมนูญไม่สามารถแก้ไขให้ได้ โดยการส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็น เพราะร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญของพรรคการเมืองบางพรรคสอดคล้องกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญทุกประการ ทั้งนี้ การส่งไปศาลไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหา เพราะอุปสรรคไม่อยู่ที่ข้อกฎหมายแต่คือเจตจำนงของรัฐบาล ขณะที่สมาชิกรัฐสภาไม่เห็นด้วยกับการที่ฝ่ายนิติบัญญัติ คือรัฐสภาจะต้องอาศัยอำนาจขององค์กรอิสระ อาทิ ศาลรัฐธรรมนูญ ติความว่าควรทำประชามติก่อนหรือหลังร่างรัฐธรรมนูญเพื่อตั้ง ส.ส.ร.จะเข้าวาระ 1, 2 และ 3 เนื่องจากเคยให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในประเด็นนี้แล้วถึง 2 ครั้ง โดยครั้งแรกในปี 2564 ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าให้ทำประชามติ 2 ครั้ง คือให้ถามประชาชนก่อนว่าจะมีรัฐธรรมนูญใหม่หรือไม่ และเมื่อร่างเสร็จแล้วก็ให้ถามอีกครั้ง เพื่อให้รับรองเนื้อหาในรัฐธรรมนูญ และอีกครั้งเมื่อปี 2567 ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญไม่เห็นว่าเป็นคดีและไม่รับเรื่องไปวินิจฉัยซึ่งเรื่องจำนวนครั้งในการทำประชามติน่าจะชัดเจนจากคำวินิจฉัยปี 2564 แต่ปัญหาทำให้สภาต้องมีญัตติด่วน เพราะมีผู้สงสัยในคำวินิจฉัยว่าควรทำประชามติเพียง 2 ครั้งจริงหรือไม่ หากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 4/2564 จะเห็นข้อความระบุชัดว่าหากรัฐสภาต้องการทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ต้องทำประชามติเสียก่อน แล้วจะรู้ได้อย่างไรว่า รัฐสภาต้องการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ การที่พรรคการเมืองร่วมกันยื่นร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ แสดงให้เห็นเจตจำนงของสองพรรคเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่ความต้องการของรัฐสภา ดังนั้น การที่รัฐสภาจะแสดงความต้องการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จำเป็นต้องผ่านการพิจารณา 3 วาระ รัฐสภากำลังหลงทางหรือไม่ และจะเดินต่ออย่างไร หากศาลรัฐธรรมนูญยังยืนตามคำวินิจฉัยเดิมเมื่อปี 2564 และอะไรที่ทำให้คิดว่าครั้งนี้ศาลรัฐธรรมนูญ จะให้คำตอบที่ต่างออกไป หากทบทวนดูแล้วลึก ๆ อาจไม่อยากจะแก้ไขรัฐธรรมนูญ ถ้าจำเป็นจะต้องแก้ก็พยายามยืดให้นานที่สุด ทั้งที่ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรค

การเมืองต้องการให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่ตอนนี้เหตุใดจึงต้องส่งศาลรัฐธรรมนูญให้ตีความเรื่องนี้อีก และการที่ศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้วินิจฉัยในครั้งนั้น แสดงว่ามอบอำนาจให้แก่รัฐสภาที่สำคัญอยู่ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ถ้าฝ่ายนิติบัญญัติที่มาจากประชาชนโดยตรงไม่จำเป็นต้องไปถามศาลรัฐธรรมนูญทุกเรื่อง หลักการคานอำนาจแบ่งออกเป็น 3 เสาหลักคือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ ยังใช้ในประเทศไทยได้หรือไม่ หากใช้ต้องยืนยันอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติที่หนักแน่นและชัดเจน ประชาชนต้องการรัฐธรรมนูญที่ดี เพื่อจะได้มีผู้ปกครองที่ดี ปากท้องของประชาชนจึงจะดีตามมา จึงเป็นเหตุผลที่ต้องเร่งแก้ไขรัฐธรรมนูญให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี อย่างไรก็ตาม ศาลรัฐธรรมนูญจะตีความไม่เกิน 1 เดือน ถ้าไม่ตีความให้ชัดเจนจะมาเจอเรื่องราวแบบเดิม ๆ และขอยืนยันว่าพรรคเพื่อไทยไม่มีเจตนาเตะถ่วง แต่ต้องการผ่าทางตันให้เกิดความชัดเจน การทำวิธีการเดิม ๆ แต่บริบทใหม่ อาจจะได้คำตอบใหม่ ๆ

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา ชี้แจงต่อที่ประชุมฯ ว่าการที่ประธานรัฐสภา บรรจุร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยยึดคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2567 ซึ่งมีหลักการ 3 ประการ คือ 1. รัฐสภามีอำนาจในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ 2. รัฐสภามีอำนาจในการบรรจุวาระการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และ 3. ถ้ารัฐสภาต้องการจะแก้ไขรัฐธรรมนูญก็ดำเนินการแล้วไปทำประชามติ ซึ่งตนบรรจุเพราะฝ่ายกฎหมายเห็นว่า เพราะคำว่าถ้ารัฐสภาต้องการ หมายความว่าต้องพิจารณามาตรา 256 วาระที่ 1, 2 และ 3 ไปแล้วนั่นคือความต้องการ แต่ถ้ายังไม่พิจารณาอยู่ๆ พรรคประชาชนก็เสนอร่างแก้ไข และพรรคเพื่อไทยก็เสนอ นั่นเป็นความต้องการของพรรคการเมืองเท่านั้น หรือประชาชนจะเสนอมาก็เป็นความต้องการของประชาชน ถ้าจะบอกว่ารัฐสภาต้องการต้องประชุมและลงมติเท่านั้น ถึงจะถือว่ารัฐสภาต้องการ ถ้าเสนอร่างแก้ไขมา ก็ยังไม่ถือว่ารัฐสภาต้องการ ที่บอกว่าเสี่ยงว่าจะผิดกับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ปี 2564 ต้องไปทำประชามติก่อน แต่ตอนนั้นยังไม่มีคำว่าต้องการ อย่างไรก็ตาม เมื่อรัฐสภาแสดงความต้องการแล้ว ก็ยังไม่ไปร่างรัฐธรรมนูญใหม่ และยังไม่ไปเลือก ส.ส.ร. แต่เมื่อแสดงชัดเจนว่ารัฐสภาต้องการจะแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว โดยผ่านมาตรา 256 ในวาระ 2 และ 3 แล้วก็จะไปถามประชามติจากประชาชนเสียก่อนร่างรัฐธรรมนูญเพื่อเลือก ส.ส.ร. ถ้าประชาชนทั้งประเทศมีมติตามรัฐธรรมนูญว่าต้องการนั้นแหละจะเลือก ส.ส.ร. แต่ถ้าประชาชนไม่ต้องการ ก็ไม่ต้องไปเลือก ส.ส.ร. และการแก้ไขรัฐธรรมนูญตามที่รัฐสภาต้องการก็ต้องยุติ เพราะประชาชนไม่ต้องการ แล้วจะไปถามประชามติอย่างไร เพราะยังไม่รู้จะแก้ไขที่ขั้นตอน และถามประชามติครั้งหนึ่งต้องเสียงบประมาณ 3,000 ล้านบาท ซึ่งเสียก็ไม่ใช่ไร เพราะเป็นเงื่อนไขตามรัฐธรรมนูญเพราะหากประชาชนไม่ต้องการก็จบ หากประชาชนต้องการแล้วสมาชิกฯ ยังไม่มาถามรัฐสภาต้องการหรือไม่ ก็มาเข้าที่ประชุมรัฐสภาโดยกฎหมาย 2 ฉบับที่เข้าสภา และหากรัฐสภาบอกว่าไม่เอาด้วย หรือเสียงของสมาชิกวุฒิสภาไม่ถึง ก็ถือว่าร่างกฎหมายไม่ผ่าน

แต่เสียเงิน 3,000 ล้านบาทไปแล้ว และเสียเวลาไปแล้วนี่คือสิ่งที่ฝ่ายกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎรและประธานรัฐสภาตัดสินใจโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2567

ต่อจากนั้น สมาชิกฯ ได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และข้อสังเกต ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติมว่า การสอบถามไปยังศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยหน้าที่และอำนาจของรัฐสภา ถือเป็นการสมควรจัดทำตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นการลดงบประมาณในการจัดทำ ประชามติ พร้อมทั้งเดินหน้าในการแก้ไขรัฐธรรมนูญให้เดินหน้าต่อไปได้เพื่อประโยชน์สูงสุดของ ประชาชน ซึ่งรัฐบาลได้มีการตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางในการทำประชามติ เพื่อแก้ไขปัญหาความเห็นที่แตกต่างในเรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และมีข้อยุติแล้ว ว่ารัฐสภามีหน้าที่ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การทำประชามติเป็นหน้าที่ของรัฐบาล และขอให้สมาชิกฯ ดำเนินการตามกรอบหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาฯ อย่างรอบคอบ นอกจากนี้ ยังมีสมาชิกฯ แสดงความคิดเห็นว่าภายหลังรัฐประหาร ปี 2557 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนมาก หลายพรรคมีท่าทีในการแก้ไขรัฐธรรมนูญผ่านกลไกของ ส.ส.ร.มาโดยตลอด จนกระทั่งวันที่ 17 สิงหาคม 2563 ฝ่ายค้านของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ผ่านมา ได้ยื่นเสนอญัตติร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญและมี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) พรรคร่วมรัฐบาลยื่นร่างประกบด้วย สส. มีความกล้าหาญมากขณะนั้น แต่ในปัจจุบัน สส.เหล่านั้นขาดความกล้าหาญ สิ่งที่หายไปคือเจตจำนงทางการเมือง โดยอาศัยข้อบังคับ การประชุมรัฐสภา ให้ตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่าง สส.และ สว.เพื่อพิจารณาก่อนลงมติในวาระที่ 1 โดยมีพรรคการเมืองบางพรรคประกาศไม่ร่วมสังฆกรรม งดส่งคนไปร่วมในคณะกรรมการร่วมทำให้เหลือ คนในกรรมาธิการเพียง 31 คน จากโควตาเดิม 45 คน ดูเหมือนว่า สส.จะผลักดันเรื่องการแก้ไข รัฐธรรมนูญไปได้เพื่อพลิกฟื้นประชาธิปไตย แต่ต้องมาอภิปรายตีความศาลรัฐธรรมนูญ สส. ที่มาจาก ประชาชนจะกล้าใช้อำนาจอันศักดิ์สิทธิ์ที่ได้รับมาจากประชาชนหรือไม่ เหตุการณ์ที่นายชูศักดิ์ ศิรินิล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ยื่นญัตติต่อรัฐสภาให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญตีความอำนาจหน้าที่ ของสมาชิกรัฐสภา ว่าคนที่เป็น สส.ที่ได้รับเลือกจากประชาชน ประชาชนเลือกเพราะคิดว่าจะกล้าหาญ ใช้อำนาจ สุดท้ายศาลรัฐธรรมนูญมีมติเอกฉันท์ ไม่รับคำร้องที่รัฐสภามีมติขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความ อำนาจของรัฐสภา

เมื่อสมาชิกฯ อภิปรายเสร็จสิ้นแล้ว และผู้เสนอญัตติอภิปรายสรุปเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมมีมติเห็นด้วยให้ส่งศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และ อำนาจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 210 วรรคหนึ่ง (2) ด้วยคะแนน 303 เสียง

จากนั้น ประธานฯ สั่งปิดการประชุม เวลา 17.36 นาฬิกา

ปิดประชุมเวลา 17.36 นาฬิกา

จัดทำโดย กลุ่มงานสื่อมวลชน สำนักประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร